

Stručni rad

KVALITETNO PROVOĐENJE SLOBODNOG VREMENA UČENIKA U OKVIRU AKTIVNOSTI PRODUŽENOG PROGRAMA

JULIJA GRM

Osnovna šola Frana Roša Celje, Slovenija

Sažetak

Povezanost obveznog i produženog programa vrlo je važna za integrirani razvoj učenika. Redovita tjelesna aktivnost, uravnotežena prehrana, briga za svačiji siguran okoliš i opuštanje ključni su čimbenici koji utječu na zdravlje i dobrobit. Tome pridonose i različiti oblici aktivnosti u okviru Proširenog programa [RaP]. U ovom članku prikazana je jedna od aktivnosti u OŠ Fran Roš u sklopu RaP-a. Učenici u okviru projekta Znamo biti solidarni također pomažu potrebitima prikupljanjem plastičnih čepova. Ne radi se samo o skupljanju čepova, već da djeca posredno razvijaju osjećaj pomoći i suosjećanja, te uče toleranciji i suradnji. To su vrijednosti koje će im pomoći da oblikuju svoj karakter za budućnost. Stoga je logično da, unatoč suvremenim izazovima vremena i tehnologije, ne zaboravljamo te vrijednosti koje formiramo polako i postupno. Kroz iskustvo i znanje. Društvu budućnosti potrebni su ljudi koji će znati prepoznati složene probleme u bližem i širem okruženju te biti svjesni, razumni, odgovorni, kritični građani. Učenici ne samo da rado pomažu u prikupljanju i čišćenju čepova, već vole i stvarati od njih. Često impresioniraju i iznenade svojom maštom, inovativnošću i idejama koje prezentiraju u obliku unikatnih proizvoda. Učenici uvijek stvaraju nešto novo, zanimljivo i korisno od starog ili suvišnog, a pritom puno uče o zaštiti okoliša. Smatramo da odgojno-obrazovni sadržaji proširenog programa razumno nadopunjuju obvezni nastavni plan i program osnovne škole i pridonose kvalitetnijem provođenju slobodnog vremena učenika.

Ključne riječi: produženi program, solidarnost, plastični čepovi, slobodno vrijeme, kreativnost.

1.UVOD

Prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji [WHO], zdravlje je stanje potpunog fizičkog, mentalnog i socijalnog blagostanja. Kao takvo, ono je temeljno pravo svakog pojedinca o kojem bitno ovisi kvaliteta njegova života. Redovita tjelesna aktivnost, zdrava prehrana, siguran okoliš i preventivno ponašanje ključni su čimbenici koji osiguravaju optimalan rast i razvoj mladih tijekom adolescencije, pridonose njihovoj dobrobiti i dugoročnom zdravlju, povećavaju kvalitetu života te pridonose aktivnom i zdravom starenju. Još jedna karakteristika današnjeg vremena je opasnost da je sve više djece sve manje aktivno, što može dovesti do sve većih društvenih razlika, nezdravih prehrambenih navika i jedinstvenih, ponekad rizičnih načina provođenja slobodnog vremena [1].

Mnoga djeca i adolescenti prešli su s igre na otvorenom na igru na računalima i u virtualnom okruženju, često jedući neredovito i nekvalitetno [npr. s hranom bogatom energijom, ali siromašnom hranjivim tvarima] i pijući premalo tekućine. Izloženi su raznim nepredvidivim situacijama u okruženju, na koje zbog nedostatka znanja i iskustva ne mogu adekvatno odgovoriti.

Stoga je posebno važno učenicima u školskom okruženju ponuditi aktivnosti koje dugoročno pomažu u prevenciji i otklanjanju negativnih posljedica današnjeg načina života i potiču ih na zdrav način života, što može pozitivno utjecati na njihovo fizičko i psihičko stanje. zdravlje.

2.PRODUŽENI PROGRAM [RaP]

Osnovna svrha proširenog osnovnoškolskog programa je omogućiti svim učenicima zdrav i cjelovit osobni razvoj koji prati njihove individualne sposobnosti, interese, talente i potrebe, uz razumno uvažavanje individualnih očekivanja [2].

Prošireni osnovnoškolski program omogućuje dublje znanje učenika i doprinosi međusobnoj suradnji i razvoju kvalitetnih odnosa stručnjaka i učenika, što značajno pridonosi većoj motivaciji i jednog i drugog za postizanje ciljeva osnovnoškolskog programa u cjelini. Prošireni nastavni plan i program za osnovnu školu komplementarni je dio obveznog nastavnog plana i programa, budući da se ciljevi i zadaci i jednog i drugog mogu ostvariti samo u smisljenoj sinergiji, a s druge strane njegova je svrha postizanje vlastitih, specifičnih ciljeva, koji se ne mogu ostvariti u samo obvezni nastavni plan i program.u cijelosti [2].

Vrijednosti kao što su znanje, učenje, suradnja, aktivno građanstvo, kultura, zdravlje, kretanje i igra temeljni su gradidbeni blokovi proširenog programa, koji također igra iznimno važnu ulogu u osiguravanju optimalnog okruženja za učenje za učenike zbog većih mogućnosti implementirati princip individualizacije., koji se iz različitih razloga suočavaju s većim izazovima u opismenjavanju, stjecanju znanja i postizanju minimalnih i osnovnih standarda. Također ne treba zanemariti da prošireni program može biti prostor za razvoj posebnih talenata i talenata učenika koji su sposobni i voljni postići više nego što im škola dopušta po obveznom programu [3].

Zajedno s učiteljima i roditeljima učenici mogu birati aktivnosti koje su u skladu s njihovim interesima, razvijajući i nadograđujući svoje prednosti i jačajući slabosti. U isto vrijeme imaju i vremena za odmor, opuštanje i smirivanje. Učenici upoznaju različite sadržaje i načine provođenja zdravog načina života, isprobavaju ih, osjećaju i doživljavaju.

Načela proširenog programa:

1. Načelo otvorenosti, fleksibilnosti i selektivnosti programa.
2. Načelo autonomije i odgovornosti.
3. Princip povezanosti, suradnje i timskog rada.
4. Načelo zadovoljavanja potreba, interesa učenika i jednakih mogućnosti.
5. Načelo formativnog praćenja i samoregulacije.
6. Načelo kreativnosti, inovativnosti i poduzetništva.
7. Načelo stručne podrške i uvjeti za provedbu.

Razvoj transverzalnih vještina pretpostavlja većina osnovnoškolskih predmeta, a učitelji RaP-a sustavno intenziviraju, proširuju i produbljuju taj razvoj u promišljeno planiranim aktivnostima. Pri planiranju i poučavanju u RaP-u nastavnik potiče razvoj:

1. učinkovito i kritičko razmišljanje,
2. suradnja i komunikacija,
3. digitalne vještine,
4. samoregulacija,
5. Kreativnost osposobljavanjem učenika za rješavanje otvorenih problema, traženje nepoznatih i nekonvencionalnih rješenja problema, stremljenje ka raznovrsnim rješenjima, korištenje tehnika kreativnog razmišljanja, korištenje raznih materijala i izrada raznovrsnih proizvoda.

3.PRODUŽENI PROGRAM [RaP] OŠ FRANA ROŠA CELJE

OŠ Frana Roša Celje izabrana je kao jedna od škola koje su od školske godine 2018./19. uključene u provjeru koncepta proširenog programa [RaP] u osnovnoj školi. Sadržaji proširenog programa podijeljeni su u tri područja: Vježbanje i zdravlje za psihičko i tjelesno dobro, Kultura i tradicija, Sadržaji iz života i rada osnovne škole. Naša škola je samo djelomično uključena u ovaj projekt, s prvim područjem. I prije i nakon nastave studentima nudimo niz aktivnosti od kojih učenici mogu birati i fleksibilno se kretati [personalizacija]. Aktivnosti za koje se prijavljuju učenici

moraju redovito pohađati i ne ocjenjuju se. U okviru sekcije Zdravlje i sigurnost provodim aktivnost Znamo biti solidarni.

U RaP-u znamo biti solidarni, učenici grade vrijednost i poštovanje prema drugosti. Postaju svjesni što je tolerancija, solidarnost, volontiranje, humanitarno djelovanje. Jačaju vršnjačku suradnju, suradničke oblike učenja i vršnjačke podrške te jačaju socijalno emocionalne vještine. Učenici sudjeluju u raznim humanitarnim akcijama, jer su svjesni da su akcije ono što se računa.

Roševci pomažu i potrebitima prikupljanjem plastičnih čepova. Prije par godina grupa učenika osmislila je i izradila "vadičep" i smjestila ih u školsku blagovaonicu, za "dežurni stol", te u učionicu kod učionice. Riječ je o plastičnim posudama u kojima učenici vrijedno nose poklopce u dobrotvorne svrhe. Učenici odvrću čepove s boca prije nego što ih bace, skupljaju i donose u školu u kontejneru. Učenici RaP-a uveli su i natjecanje među razredima tko će donijeti više. Godišnje se skupi nekoliko stotina kilograma čepova i iz godine u godinu ih je sve više.

U početku su se čepovi prikupljali za Udrugu Sretna stopala koja okuplja grupu roditelja, skrbnika i podupiratelja djece s zaostajanjem u razvoju. Od 2019. prikupljat će se kapice za Luku Brajlaha iz Poljčana. 6-godišnjak ima nepoželjnu cerebralnu paralizu i ne može samostalno hodati, sjediti ili govoriti. Njegova obitelj godinama radi kako bi Luki osigurala dovoljno potrebnih terapija koje će mu pomoći da napreduje u najosnovnijim stvarima. Terapije su skupe pa si pomažu i skupljanjem i prodajom plastičnih čepova.

Učenici imaju dobar osjećaj jer svojim priložima mogu pomoći nekome u nevolji, vjerujući da će se dobro jednom zauvijek vratiti. Pobjednički razred i učenici koji važu čepove na tjednoj bazi dobivaju se svake godine s manje pažnje. Studenti RaP-a voze se vlakom u Poljčane kako bi mogli uspostaviti kontakt s primateljem ili njegovom obitelji.

Naravno, osim financijskog učinka, skupljanje čepova ima i ekološku notu. Učenici pokazuju veliki interes donoseći plastične čepove i pažljivo odvajajući otpad. Svake godine nailazim na pozitivan odaziv i ohrabrenje i od svojih roditelja. Pohvale aktivnosti, prate izložene proizvode i omogućuju djeci da donesu konkretan materijal.

Smatram da učenici ne samo da rado pomažu u prikupljanju i čišćenju čepova, već vole i stvarati od njih. Često me impresioniraju i iznenade svojom maštom, inovativnošću i idejama koje prezentiraju u obliku unikatnih proizvoda. Učenici uvijek stvaraju nešto novo, zanimljivo i korisno od starog ili nepotrebnog, a pritom uče puno o zaštiti okoliša. Tako su nastale čestitke, društvena igra za prodaju na novogodišnjem bazaru, proizvodi za projekt European Village, mozaici i slično.

U svom radu učenici uče vještine učenja koristeći razne alate i pomagala. U manualnoj kreativnosti osposobljavaju se za koordinaciju ručnih pokreta [koordinacija ruku, očiju,...], točnost, brzinu, vještinu, strpljivost. U stvaranju uvijek jedni drugima pomažu, surađuju, savjetuju, puštaju maštu na slobodu.

Primjeri radova:

4.Zaključak

Unutar RaP-a učitelji se suočavaju s raznim izazovima. Aktivnostima u pojedinim područjima u okviru proširenog programa u osnovnoj školi potičemo i razvijamo znanja, vještine i sposobnosti učenika koji vode ostvarenju ciljeva i razvijanju osobina osobnosti, uključujući kreativnost, inovativnost i poduzetništvo. Djeca su po prirodi vrlo radoznala i radoznala. Razvitak međusektorskih vještina [učinkovito i kritičko mišljenje, suradnja, komunikacija, digitalne vještine, samoregulacija, kreativnost] nastavnik potiče u kontekstu bavljenja bilo kojim sadržajem u RaP-u stavljajući učenike u središte zbivanja, individualno i u grupama.. Učenici stječu nove spoznaje o sebi, uspostavljaju nove odnose s kolegama iz razreda, osjećaju se kao grupa i razvijaju pozitivno samopoštovanje. Jer jesu: „Vrijednosti su vrijedne ako postanu život, ali ništa ne vrijedi ako riječi ostanu.“ [4].

Nastavit ću s radom u aktivnostima proširenog programa i na taj način doprinijeti kvalitetnijem provođenju slobodnog vremena učenika Frana Roša.

5.Literatura

[1.]Kovač, M. s sod. [2013]. Učni načrt za neobvezni izbirni predmet šport.

Ljubljana, MIZŠ, Zavod RS za šolstvo.

[2.]Razširjen program osnovne škole. Delovno gradivo. URL:

https://skupnost.sio.si/pluginfile.php/693888/mod_resource/content/1/Kurikularni%20dokument%2011_6.pdf.

[3.]Kirby D. A. [2003]. Entrepreneurship, McGraw-Hill Education.

[4.]Ščuka, V. [2007]. Šolar na poti do sebe. Oblikovanje osebnosti. Radovljica: Didakta.